

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Undersökningssamråd inför ansökan om tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken angående utrivning av damm på fastigheten Röstånga 3:3 m.fl. Svalövs kommun

Samrådshandling

Allmänt

I en samrådsredogörelse ska det framgå hur samrådet har gått till, vilka som bjudits in och vad som framkommit. Redogörelsen innehåller en sammanställning av inkomna yttranden med kommentarer och redovisning av hur framkomna uppgifter kommer att hanteras i den vidare ansökningsprocessen.

Bakgrund Mölledammen

Mölledammen är en damm belägen mitt i byn Röstånga i Svalövs kommun. Dammen ligger i Rönneå avrinningsområde och är ett resultat av en dämning av Lilla Bäljane å. Dammen har funnits på platsen sedan mitten på 1800-talet.

Den 20 april 2021 fick Svalövs kommun ett föreläggande om att inkomma med en tillståndsansökan till Mark- och miljödomstolen avseende dämning och reglering av ån (det vill säga mölledammen) alternativt en ansökan om att upphöra med dämningen, det vill säga att dammen rivs ut.

Svalövs kommun överklagade föreläggandet med hänvisning till att den befintliga dammen skulle omfattas av urminnes hävd enligt 5 a § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken. Den 3 februari 2022 meddelade Mark- och miljödomstolen att Svalövs kommuns överklagan avslogs och att föreläggandet kvarstod med en ändring att förelagda åtgärder ska fullgöras inom två år från att domen vunnit laga kraft.

Den 9 november 2022 tog samhällsbyggnadsnämnden beslut om att ta fram en detaljerad projektbeskrivning, samt inleda dialog med berörda grannfastigheter, för åtgärden att riva ut dammen och restaurera åfåran. Dialogen med grannar redovisades för samhällsbyggnadsnämnden den 19 april 2023 som tog beslut om att fortsätta utredningen avseende utrivning av damm.

Samrådskrets

Undersökningssamråd ska hållas med Länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan bli särskilt berörda.

Enskilda som kan bli särskilt berörda har bedömts vara de fastighetsägare med fastigheter som gränsar till eller har gränser i dammen samt ledningsägare. Fastighetsägarna med gränser mot dammen anses särskilt berörda då de kommer att påverkas av förändrad utsikt, förändrad strandlinje samt buller under utrivnings- och anläggningskedet. Berörda fastighetsägare framgår av figur 1.

Figur 1 Fastighetsägare som bjudits in till samrådet inringade med rött (Ett par fastighetsägare äger två fastigheter därav att antalet inte stämmer med ovan angivna 12 fastighetsägare). Svalövs kommun är ägare till Röstånga 3:3 och 3:24, markerade med blå ring.

Enligt ledningskollen har Skanova och Krafringen ledningar i eller i anslutning till dammen och NSVA har dagvattenutsläpp till dammen och har därmed bedömts ingå i samrådskretsen. Söderåsens miljöförbund som har tillsyn över miljö- och hälsoskydd i kommunen har också inbjudits till samrådet.

Samråd

Samrådsunderlaget skickades in till tillsynsmyndigheten Länsstyrelsen Skåne den 25 april 2023 och möte hölls den 12 juni.

Den 20 juni skickades underlaget ut till de 12 fastighetsägarna, Söderåsens miljöförbund, samt ledningsägare NSVA, Krafringen och Skanova. Sista svarsdag var den 4 augusti 2023. Då en fastighet bytte ägare under den här tiden skickades samrådsunderlaget till dessa fastighetsägare 31 augusti med sista svarsdag 22 september.

Totalt har det inkommit 3 yttranden under samrådstiden.

Inkomna yttranden:

- NSVA, 2023-07-18
- Skanova, 2023-06-30
- Privatperson, 2023-08-07

Tidigare yttranden

Inför att samrådsunderlaget skulle tas fram togs kontakt med de 12 fastighetsägarna med gränser i eller mot dammen. Fastighetsägarna gavs möjlighet att inkomma med synpunkter utifrån ett projektförslag över åtgärden. De kunde även boka ett möte med entreprenören som tagit fram projektförslaget samt kommunens miljöstrateg för att ställa frågor om förslaget och processen. I detta skede inkom till kommunen synpunkter från 5 fastighetsägare varav även möte hölls med 3. Då det heltäckande samrådsunderlaget färdigställdes skickades det ut till fastighetsägarna på nytt. I följebrevet angavs att även de som tidigare inkommit med synpunkter skulle skicka in synpunkterna igen om de fortfarande höll fast vid dem. Endast en av personerna som tidigare skickade in synpunkter återkom med synpunkter under samrådstiden. Kommunen redovisar i detta samrådsunderlag även de synpunkter som inkom innan samrådsskedet.

Tidigare inkomna yttranden:

- Privatperson 1, 2023-03-29
- Privatperson 2, 2023-03-30
- Privatperson 3, 2023-03-28 och 2023-03-30
- Privatperson 4, 2023-03-29
- Privatperson 5, 2023-03-27

Yttranden

Myndigheter

Söderåsens miljöförbund har inte inkommit med synpunkter. Länsstyrelsens synpunkter framkom under möte som hölls 12 juni 2023 på Länsstyrelsen Skåne i Malmö. Synpunkterna sammanfattas nedan med kommunens kommentarer i *kursiv*. Minnesanteckningar i sin helhet finns i bilaga 1.

- Det ska framgå vilka åtgärder som ska ha gjorts för att åtgärden ska anses färdigställd
  - *I ansökningshandlingarna (teknisk beskrivning) kommer det att redogöras för utformning av ny bestämmande sektion, åfårans sträckning samt området övergripande utformning. Detaljerad gestaltning av området kommer inte att utföras inför ansökan till domstolen.*
- Finns det någon förening som är särskilt berörd och har talerätt, ledningsägare, internremiss?
  - *Kommunen har i samråd med jurist bedömt att särskilt berörda består av*

fastighetsägarna och ledningsägare. Eventuell fiskevårdsförening skulle kunna vara särskilt berörd men kommunen har inte kännedom om någon sådan i området. Ledningsägare har fastställts genom ledningskollen. Söderåsens miljöförbund inbjuds till samråd i egenskap av tillsynsmyndighet för miljö- och hälsoskydd.

- Det ska framgå av ansökan vilka tillstånd som söks. Tillstånd behövs för anläggning av ny åfåra och ny bestämmande sektion. Om damm/dammar med vattenspegel ska anläggas i svämplanet behövs tillstånd för dem med.
  - *Utredningar inom ramen för teknisk beskrivning och miljökonsekvensbeskrivning kommer att påvisa vilka tillstånd som behöver sökas. Löpande kontakt kommer att hållas med jurister vilka även kommer att granska ansökningshandlingar innan de skickas in till domstolen.*
- Eventuell erosionssäkring behöver framgå
  - *Bedömning av eventuell erosion kommer att göras och vid behov av erosionssäkring kommer detta att beskrivas i ansökningshandlingarna .*
- Tydligare information om vid vilka flöden det ska däckas och till vilka nivåer.
  - *Information om vid vilka flöden det blir en däckningseffekt kommer att beskrivas i teknisk beskrivning.*
- Information om lutning på den nya åfåran.
  - *Utredningar inom ramen för teknisk beskrivning och miljökonsekvensbeskrivning kommer att ligga till grund för lutningen på den nya åfåran.*
- Finns risk för att fisk fastnar i dammar i svämplanet?
  - *Utredningar inom ramen för teknisk beskrivning och miljökonsekvensbeskrivning kommer att ligga till grund för svämplanets utformning där svämplanet planeras utformas så att risken för att fisk fastnar minimeras.*
- Var den ursprungliga fåran gått och hur man avser hantera den nya fåran i förhållande till den ursprungliga behöver redogöras för i ansökan.
  - *Inmätning av botten med ekolodning kommer att göras som en del av teknisk beskrivning. Då dammen har rensats återkommande går det troligen inte att se var den ursprungliga åfåran gått i dammens botten. Möjligen går det att utläsa ur äldre kartmaterial.*
- Föroreningar samt fosfor i sediment behöver utredas samt bedömning om påverkan på miljökvalitetsnormer
  - *Utredning avseende föroreningar i sediment kommer att göras separat och även redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen. Om förhöjda halter påvisas kommer påverkan på miljökvalitetsnormer bedömas samt hantering av sedimenten att utredas.*
- Påverkas naturvärden av torrläggning?
  - *Hur naturvärden kommer att påverkas av utrivningen kommer att beskrivas inom miljökonsekvensbeskrivningen.*
- Massor och material som ska tillföras behöver redovisas.

- *Om material behöver tillföras för att återskapa naturlig åfåra och eventuella sidodammar kommer detta framgå av teknisk beskrivning och miljökonsekvensbeskrivning. Vidare gestaltning av området ingår inte.*
- Ansökan om ingrepp i fornlämning krävs
  - *Ansökan till Länsstyrelsen kommer att göras när den tekniska beskrivningen är färdigställd.*
- Påverkan på privata fastigheter, ska exv. grävning göras på privat fastighet kan avtal behöva utformas för detta
  - *Avstämning kommer att hållas med jurister avseende påverkan på privata fastigheter.*

Ledningsägare

Samrådsunderlaget har skickats till Krafringen och Skanova som enligt ledningskollen har ledningar i eller i anslutning till dammen samt NSVA som har dagvattenutsläpp i dammen och ån. Krafringen har endast ledningar utanför vattenområdet och har inte inkommit med yttrande.

Skanova

- Kopparnätet i Röstånga kommer att pensioneras 2023-11-30, vilket medför att efter detta datum kommer det inte finnas någon trafik på den kabeln genom sjön. Det är då fullt möjligt för entreprenaden på plats att klippa och ta bort kabeln. Ändförsluta de kablar som stannar i backen samt mäta in kappunkterna och skicka in koordinaterna till mig så jag kan uppdatera våran dokumentation om vad som finns i marken.
  - *Informationen noteras och tas hänsyn till i entreprenaden.*

NSVA

- Det behöver framgå hur avsänkningen av överfallsutloppet påverkar vattendragets flöde nedströms vid olika regnscenarier så att ledningar inte påverkas negativt.
  - *Detta kommer att framgå av teknisk beskrivning och miljökonsekvensbeskrivning.*
- Har Mölledammen en utjämnande funktion idag för nedströms system och i så fall vid vilka regnscenarier?
  - *Dammen har ingen utjämnande funktion idag vid höga regnmängder och översvämning har förekommit. Vid mycket låga flöden (lägre än överfallsutloppet) säkras ett tillflöde till ån genom ett bräddavlopp.*
- Vid vilka regnscenarier kommer den planerade bäckfåran, efter utrivningen av dammen, att översvämmas?
  - *Detta kommer att framgå av teknisk beskrivning och miljökonsekvensbeskrivning.*
- Det behöver tas hänsyn till befintliga dagvattenutlopp i dammen när den nya åfåran utformas.
  - *Enligt information som kommunen tidigare mottagit från NSVA så finns det ett dagvattenutsläpp i dammen. Vid utformning av den nya åfåran kommer hänsyn tas till befintligt dagvattenutlopp. Vid eventuella frågor kommer NSVA att kontaktas.*
- Eventuellt behöver bäckfåran skyddas mot erosion från snabba flödes hastigheter från dagvattenutlopp.

- *Bedömning av eventuell erosion kommer att göras och vid behov av erosionssäkring kommer detta att beskrivas i teknisk beskrivning och/eller miljökonsekvensbeskrivning.*
- NSVA vill få en remiss av bygglovsansökan för utrivningen av Mölledammen, när det blir aktuellt. Det är även viktigt att en VA-anmälan skickas in med kompletta ritningar över planerade förändringar som berör de kommunala VA-ledningarna, när det blir aktuellt.
  - *För utrivningen av dammen krävs inget bygglov. Det kommer att tas hänsyn till dagvattenledningen inom planering av entreprenaden och VA-anmälan kommer att skickas in.*

Fastighetsägare

En fastighetsägare har lämnat yttrande på samrådsunderlaget.

- Oro för fastigheters värde
  - *Påverkan på fastigheternas värde på grund av förändrad utsikt planeras inte att utredas vidare.*
- Varför kommunen valt att inte ansöka om tillstånd istället?
  - *Samhällsbyggnadsnämnden i Svalövs kommun har presenterats för kommunens möjligheter att uppfylla föreläggandet från länsstyrelsen (fastställt av mark- och miljödomstolen). Två olika förslag har tagits upp, ansökan om utrivning av damm samt ansökan om tillstånd med kostnadsberäkningar samt övrig information om åtgärden. Nämnden tog den 9 november 2022 beslut om att förvaltningen skulle ta fram en detaljerad projektbeskrivning samt inleda dialog med berörda grannfastigheter för alternativet att ansöka om utrivning. Dialog fördes med fastighetsägare och projektbeskrivning togs fram och presenterades för nämnden 19 april 2023, där beslut togs att fortsätta utredning avseende utrivning av dammen.*

För att få tillstånd att ha kvar dammen måste dagens lagstiftning uppfyllas. Det innebär att en vandringsväg för fisk behöver byggas i/genom dammen. Det är en åtgärd som är förknippad med höga kostnader. Som dammen är uppförd idag ger den inget översvämningsskydd, vilket alternativet att skapa en ny åfåra med svämplan kommer att göra. Att ansöka om tillstånd är förknippat med en viss osäkerhet. När det gäller utrivning så måste alltid tillstånd till utrivning ges enligt 11 kap 19 § miljöbalken.

- Det är överdrivet att fisken måste kunna ta sig hela vägen upp i systemet.
  - *I Länsstyrelsens föreläggande till Svalövs kommun, daterat 2021-04-20 finns motiv till beslutet. Bland annat anges att "anläggningen utgör ett vandringshinder inom vattendraget och därigenom inverkar negativt på fiskvandringen och organismers möjlighet att förflytta sig inom vattensystemet som helhet". Föreläggandet i sin helhet finns i bilaga 2.*
- Vad händer med Fiskarna i dammen, hägern, kungsfiskaren, kräftorna och fladdermössen?
  - *Påverkan på fiskar, fåglar och andra eventuella djur i och kring dammen kommer att hanteras i miljökonsekvensbeskrivningen.*
- Vilken hänsyn tas till PBL, KML och riksintresse.

- *Hänsyn kommer att tas till PBL, KML och riksintresse. Exakt hur beskrivs redan i samrådsunderlaget men en mer detaljerad beskrivning kommer göras i ansökningshandlingarna.*
- Enligt detaljplanen ska området utgöras av vattenområde
  - *Området ska fortsatt utgöras av vattenområde då området kommer att användas som ett svämplan där vattnet kan svämma vid höga flöden. Planförhållanden kommer vidare att redogöras för i ansökningshandlingarna.*
- Vad händer med bryggan?
  - *Detaljerad gestaltning av området efter utrivning kommer inte att ingå i ansökningshandlingarna. Det kommer att göras i ett senare skede och då kommer möjligheten att ha en brygga i området att undersökas. Den befintliga bryggan kommer på grund av dess utformning och placering sannolikt inte att kunna vara kvar.*

Tidigare inkomna yttranden

Inför att samrådsunderlaget skulle tas fram kontaktades fastighetsägarna med gränser i eller mot dammen. En sammanställning av inkomna synpunkter redovisas nedan.

- Informera bredare och låt fler komma med synpunkter
  - *Kommunen har i samråd med jurist bedömt att särskilt berörda består av fastighetsägarna och ledningsägare. Eventuell fiskevårdsförening skulle kunna vara särskilt berörd men kommunen har inte kännedom om någon sådan i området.*
  - *Kommunen kommer under hösten 2023 att hålla ett öppet hus för allmänheten med möjlighet att ställa frågor och få information om åtgärden.*
- Kulturarv förstörs
  - *Påverkan på kulturmiljön kommer att hanteras inom miljökonsekvensbeskrivningen. Avsänkningen av dammen ska endast göras vid överfallsutloppet, som anlades 1972 och är av modernare karaktär. Äldre delar av dammvallen planeras att lämnas kvar. Länsstyrelsens kulturmiljöenhet har uttryckt att åtgärden är väl avvägd för att minimera ingreppet. Dammen klassas dock som kulturlämning då den är uppförd innan 1950 och därmed kommer Svalövs kommun att ansöka om ingrepp i fornlämning inför åtgärd.*
- Blir det fortsatt två bäckfåror eller vad händer med den östra?
  - *För att veta hur området ska utvecklas på bästa sätt krävs ytterligare utredningar. I dagsläget vet vi därför inte om det kommer att fortsatt vara två bäckfåror. Det kommer att redogöras för i teknisk beskrivning och miljökonsekvensbeskrivningen.*
- Det blir ökad erosion nedströms dammen
  - *I dag finns ingen reglering av flödet vilket gör att vid höga flöden in i dammen kommer därmed stora mängder vatten också ut vid utloppet och vid ett fall på 2,5 meter blir det ett högt tryck på åfåran precis nedströms dammen. När dämet sänks ned kommer trycket inte bli lika högt på åfåran direkt nedströms dammen. Det planeras även för att den kvarvarande dammvallen ska bromsa och fördröja vattnet vid höga flöden genom att vattnet rinner ut på ett svämplan beläget inom nuvarande dammområde. Erosionspåverkan kommer att undersökas inom teknisk beskrivning och miljökonsekvensbeskrivning.*

- Beskriv reglering av bäcken vid höga flöden
  - *Planen för området som i nuläget utgör dammen är att den ska vara ett svämplansområde, det vill säga att ån i detta område ska ges möjlighet att svämma över vid höga flöden för att minska översvämningar nedströms. Detta kommer att beskrivas mer detaljerat i ansökningshandlingar.*
- Vem ansvarar för rensning av bäckfåran?
  - *Svalövs kommun kommer att ansvara för områdets skötsel. När områdets gestaltning är klarlagd kommer en skötselplan att tas fram för området.*
- Vad händer med gångstigen?
  - *Det planeras inte för någon förändring av gångstigen.*
- Utsikt förstörs
  - *Utsikten för vissa fastigheter kommer att förändras.*
- Ekonomisk ersättning från kommunen till fastighetsägare med gränser in i dammen?
  - *Kommunen planerar inte att ge någon ekonomisk ersättning till fastighetsägare.*
- Åns bredd?
  - *Den nya åfåran kommer i stora drag att ha lika mycket vatten som ån uppströms och nedströms har idag, det vill säga bredden kommer variera mellan olika årstider och beroende på regnmängder. Området kommer dock att utföras så att ån ges möjlighet att "svämma" vid höga vattenflöden. Detta för att minska risken för översvämningar nedströms.*
- Svämplansområdet kommer bli ett tillhåll för missbrukare
  - *Kommuninvånare kommer att få möjlighet att delta i områdets utformning (utifrån förutsättningar att området primärt ska utgöra svämplan.) Detta har informerats om på Svalövs kommuns hemsida och på informationstavlor i Röstånga. Detaljerad utformning av området ingår inte i ansökningshandlingarna.*
- Vattenspegeln är viktig att behålla
  - *Svalövs kommun är medveten om att många värnar om vattenspegeln. Den tekniska beskrivningen med dess utredningar kommer att ge underlag för att utreda möjligheten att anlägga mindre vattenspeglar i området.*
- Vad händer med fiskerätt?
  - *Fiskerätten följer vattnet. De som eventuellt har fiskerätt i dammen kommer att ha fiskerätt i åfåran istället.*

Bilagor

Bilaga 1 Svalövs kommun, Minnesanteckningar samråd Länsstyrelsen, Mölledammen 2023-06-19

Bilaga 2 Länsstyrelsen Skåne, Beslut angående tillsyn av vattenverksamhet och vattenanläggning på fastigheten Röstånga 3:3 i Svalövs kommun, 2021-04-20

Svalövs kommun den 26 september 2023

Elin Persson
Plan- och exploateringschef
plan@svalov.se

Linn Svensson Renström
Miljöstrateg
linn.renstrom@svalov.se